

ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΜΕΤΑΞΥ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ
ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ

ΜΟΣΧΑ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2012

« ΔΕΥΤΕ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΩΜΕΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΠΕΣΩΜΕΝ ΧΡΙΣΤΩ...»

Ακολουθούσα ή Έκκλησία στή Λατρεία καί στή ζωή Της τήν ευαγγελική έντολή του Κυρίου: *«πνεῦμα ὁ Θεός καί τούς προσκυνούντας Αὐτόν ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» (Ιω. 4,24)*, υἰοθέτησε διάφορες ἐκδηλώσεις τῆς πίστεως καί τῆς εὐσεβείας τῶν πιστῶν Της, ἀνάμεσα στίς ὁποῖες καί τίς προσκυνηματικές ἐξορμήσεις καί περιηγήσεις σέ τόπους ἁγίους, στούς ὁποίους φανερώθηκαν γεγονότα σωτήρια γιά τό ἀνθρώπινο γένος καί ὅπου ἔζησαν πρόσωπα ἅγια, πού δίδαξαν καί καθοδήγησαν στήν Ὁρθόδοξη πίστη μυριάδες μυριάδων πιστούς.

Τούς ἱερούς αὐτούς τόπους, πόλους ἔλξεως τῶν πιστῶν, ἀγωνίζεται νά διατηρεῖ ἡ Ὁρθόδοξη Έκκλησία στό σύνολό Της ὄχι μόνο ὡς χώρους ἀρχαιολογικούς ἢ μουσειακούς, ἀλλά πρωτίστως καί κατ' ἐξοχήν ὡς χώρους Θείας Λατρείας, στούς ὁποίους καθημερινά ἀναπέμπονται προσευχές πρός τόν Θεό, προσφέρονται θυσίες ἀναίμακτες, στίς ὁποῖες, συμμετέχοντας οἱ πιστοί, διδάσκονται, οἰκοδομοῦνται, ἀγιάζονται, τελειοῦνται καί σώζονται.

Ἡ Έκκλησία, τηροῦσα τήν ευαγγελική προτροπή: *«ἔρχου καί ἴδε» (Ιω. 1,46)*, δέν κρατάει τούς χώρους αὐτούς κλειστούς καί διαθέσιμους μόνο γιά

τούς πιστούς Της, αλλά ανοικτούς και προσβάσιμους σέ όλους, ἔχοντας ὁμως διά τοῦτο πάντοτε ὡς ὄρους και προϋποθέσεις, τίς ἀρχές τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἱερότητος και μοναδικότητος τοῦ χώρου, τῆς κοσμιότητος και εὐπρεπείας αὐτῶν.

Ἡ Ἐκκλησία ἐπίσης φρονεῖ ὅτι γιά τούς συμμετέχοντες, συνειδητά ἢ ἀσυνείδητα, ὁ σκοπός τῶν προσκυνηματικῶν ἐξορμήσεων και περιηγήσεων σέ τόπους ἁγίους περικλείει τίς περισσότερες φορές τήν ὑπέρβαση τῆς καθημερινότητος, τήν ψυχική ἀνάταση και τήν κατάνυξη, τήν συνάντηση μέ μία ἄλλη ἐν Χριστῷ πραγματικότητα, τήν προσδοκία παρακλήσεως, τήν ἀναζήτηση δηλ. τοῦ Θεοῦ, ὅπου ὁ κάθε ἄνθρωπος μαζί μέ τήν ἀναψυχή εἶναι σίγουρο ὅτι θά βοηθηθεῖ και στήν ἀναζήτηση τῆς ψυχῆς του. Στούς ἱερούς αὐτούς τόπους εἶναι δυνατόν οἱ πιστοί νά ἀπολαύσουν πνευματική θεραπεία, ν' ἀναγεννηθοῦν σωματικά και ψυχικά, ν' ἀποκτήσουν ψυχοσωματική εὐεξία και δύναμη προκειμένου νά ἀντιμετωπίσουν εὐθύνες και δυσκολίες, ὅταν ἐπιστρέψουν στούς τόπους τῆς μόνιμης διαμονῆς και ἐργασίας τους.

Ἡ φρόνηση αὐτή τῆς Ἐκκλησίας εὐρίσκει τήν ἐφαρμογή της σέ ἄμεσες και ἔμμεσες ἐνέργειες και πράξεις τῶν ἐπισήμως θεσμοθετημένων Ὁργάνων Της, δηλ. τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀναπτύξεως τῶν Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων (Θρησκευτικοῦ Τουρισμοῦ) τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος και τοῦ Προσκυνηματικοῦ Κέντρου τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας πού ἔχουν ὡς σκοπό τήν ἀνάπτυξη, τήν προβολή και τήν συστηματική ποιμαντική ἐργασία ἐπί τῶν Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων ἔχοντας ὡς βάση ἐκτός τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεώς Της και τούς τέσσερις (4) βασικούς πυλῶνες τῆς σύγχρονης ἐκκλησιαστικῆς δράσεως, ἤτοι τήν ἀνάδειξη α) τοῦ θρησκευτικοῦ, β) τοῦ ἱστορικοῦ, και γ) τοῦ πολιτιστικοῦ πλούτου, καθώς και δ) τήν διαμόρφωση ἑνός πνεύματος ἐνότητος και οἰκολογικῆς συνειδήσεως τῶν πιστῶν.

Ἐχοντας ὑπ' ὄψη τὰ ὡς ἄνω οἱ Ὁρθόδοξες Ἀδελφές Ἐκκλησίες, τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας καί πασῶν τῶν Ρωσιῶν ἀφ' ἑνός, καί τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου, συναποφασίζουν καί συνυπογράφουν τὰ ἀκόλουθα:

1. Τήν στενή συνεργασία καί περαιτέρω ἐμβάθυνση τῶν μεταξύ των σχέσεων καί δράσεων τῶν ἀντιστοίχων καί ἀρμοδίων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων Ἀθηνῶν καί Μόσχας, ἤτοι τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τοῦ Προσκυνηματικοῦ Κέντρου τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων πού ἄπτονται τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτῆς ἀρμοδιότητάς των.

2. Πρὸ κάθε προσκυνηματικοῦ περιηγητικοῦ ταξιδιοῦ, ὁ ἐκάστοτε Ὑπεύθυνος τοῦ Γραφείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἢ Ἐπισκοπῆς στήν ὁποία ἀνήκουν ὁ ἀριθμός τῶν ἐπισκεπτῶν προσκυνητῶν, ὀφείλει πλέον νά ἐνημερώνει ἐγγράφως καί τὰ ἀντίστοιχα Ὑπεύθυνα Ὄργανα τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Ἡ ἐνημέρωση αὐτή θά περιλαμβάνει κατ' ἐλάχιστον:

α) τόν τόπο ἢ τούς τόπους τῶν ἐπιθυμητῶν ἐπισκέψεων,

β) ἐνδεικτικό χρονοπρόγραμμα διακινήσεως,

γ) ἐνδεικτικό ἀριθμό ἐπισκεπτῶν-προσκυνητῶν,

δ) στοιχεῖα συνοδῶν κληρικῶν (κανονικότητα, ἄδεια ἱεροπραξίας κ.λπ.),

ε) τυχόν εἰδικές ἐκκλησιαστικές ἢ προσκυνηματικές ἀνάγκες (π.χ. Θεία Λατρεία κ.λπ.),

στ) εἰδικές ταξιδιωτικές διευκολύνσεις ἢ ἀνάγκες (π.χ. ΑΜΕΑ, εἰδικές διατροφικές ἀνάγκες κ.λπ.), καί

ζ) ἀναφορά κατάλληλων καί ἐξουσιοδοτημένων ἐκ τῶν Ἐκκλησιῶν Ἑλλάδος καί Ρωσίας φορέων διοργανώσεως τῶν Προσκυνημάτων διά τήν τεχνική

ύποστήριξη τοῦ προσκυνηματικοῦ ταξιδιοῦ μέ πλήρη στοιχεῖα ἐπικοινωνίας αὐτῶν.

3. Ὁ γενικός συντονισμός τῶν προσκυνηματικῶν περιηγητικῶν ταξιδίων θά πραγματοποιεῖται ὑπό τῶν ἀντιστοίχων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἤτοι τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τοῦ Προσκυνηματικοῦ Κέντρου τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας. Γιά τόν λόγο αὐτό προτείνεται ἡ εἰδική συνεργασία-συνάντηση τῶν Ἐκπροσώπων τῶν δύο Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν στίς ἀρχές ἐκάστου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, ἡ ὁποία καί θά πραγματοποιεῖται στήν ἔδρα ἐκάστης Ἐκκλησίας κατ' ἔτος ἐναλλάξ (Μόσχα-Ἀθήνα).

4. Γιά τήν ἀνάπτυξη προσκυνηματικῶν περιηγητικῶν ταξιδίων, ἐκάστη Ἐκκλησία θά συμμετέχει μέ ἔμπειρους τοῦ χώρου ἐκπροσώπους της, κληρικούς καί λαϊκούς, σέ ἐπιμορφωτικά πρὸς τοῦτο προγράμματα τῶν στελεχῶν τῶν Γραφείων τῶν Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων καί Ἐπισκοπῶν. Τέτοιου εἴδους ἐπιμορφωτικές ἀνταλλαγές μέ τούς ὡς ἄνω ἐκπροσώπους θά πραγματοποιοῦνται τουλάχιστον ἀνά διετία.

5. Ἐκάστη Ἐκκλησία κατὰ τακτά χρονικά διαστήματα θά μεριμνᾷ διά τῶν ἀρμοδίων Συνοδικῶν Ὑπηρεσιῶν της γιά τήν ὀρθή καί πλήρη ἐνημέρωση τῶν ἐθνικῶν, περιφερειακῶν καί τοπικῶν Μ.Μ.Ε., καθώς καί μεμονωμένων δημοσιογράφων, γιά χαρακτηριστικά στοιχεῖα τῶν Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων, ὅπως (ἐνδεικτικά):

α. τήν χρήση ἐκκλησιαστικῆς ὁμοιόμορφης προσκυνηματικῆς ὁρολογίας,

β. τίς ἐνδεδειγμένες διαδικασίες καί προϋποθέσεις ἐπισκέψεως τῶν ἱερῶν τόπων, χώρων καί προσκυνημάτων, καί

γ. τήν κατάλληλη προβολή εἰδικῶν χαρακτηριστικῶν τῶν ευρέως ἤδη γνωστῶν προσκυνηματικῶν ἱερῶν τόπων ὑπαρχόντων, ὡς καί τῶν ἄλλων νέων προσκυνηματικῶν ἱερῶν τόπων, χώρων καί μνημείων.

6. Θα προτείνονται έκαστέρωθεν κατάλληλα ταξιδιωτικά γραφεία - φορείς εκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τοῦ Προσκυνηματικοῦ Κέντρου τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας, ἱκανά (πιστοποιημένα) νά καλύψουν τίς προσκυνηματικές ἀνάγκες καί τίς κατά περίπτωση ἐκκλησιαστικές προϋποθέσεις γιά τήν ἐπίτευξη καταλλήλου πνευματικοῦ κλίματος καί ἀρίστης ποιότητος παροχῆς σύγχρονων ταξιδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν, π.χ. ἀσφαλῆ μεταφορικά μέσα, ἐξειδικευμένους συνοδοῦς, ἄριστα κατηρτισμένους, ὡς πρὸς τὸ εἰδικὸ ἀντικείμενο τῶν προσκυνηματικῶν περιηγήσεων ξεναγούς, σεβασμὸ στήν ἱερότητα τοῦ χώρου καί τοῦ ἱεροῦ τόπου ἢ μνημείου, καί κατά περίπτωση αὐστηρὴ τηρήσιμους τῶν ἰσχυόντων θρησκευτικῶν ἠθῶν, ἐθίμων καί κανόνων.

7. Ἡ Ἐἰδική Συνοδική Ἐπιτροπὴ Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σέ συνεργασία μέ τὸ Προσκυνηματικὸ Κέντρο τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας ὀφείλει νά παρακολουθεῖ καί νά διευκολύνει, ἐάν καί ὅπου χρειαστεῖ, μέ διατήρησιμους τῆς ἐπικοινωνίας μέχρι καί τήν ὀλοκλήρωσιμους τοῦ προσκυνηματικοῦ ταξιδιοῦ.

8. Νά ἐνθαρρύνουν συντονισμένους ἐνέργειους προβολῆς καί ἀνάδειξιμους προσκυνηματικῶν μνημείων, τόπων, χώρων Ἱ. Μονῶν, ἱ. Λειψάνων, ἱ. Εἰκόνων καί λοιπῶν προσκυνηματικοῦ χαρακτήρα προορισμῶν-διαδρομῶν καί ἐιδικῶν κατά τόπους παραδόσεων.

9. Νά προβοῦν στίς ἀντίστοιχους παραστάσεις πρὸς τοῦς ἀρμοδίους Κρατικούς-Κυβερνητικούς φορείς πρὸς διευκόλυνσιμους καί ταχύτεριμους ἐξυπηρέτησιμους τῶν προσκυνητῶν στήν ἐκδοσιμους ὅλων τῶν ἀπαραιτήτων ταξιδιωτικῶν ἐγγράφων.

10. Νά ἐνθαρρύνουν καί νά ἐνισχύουν προσπάθειους καί ἐνέργειους ἐκκλησιαστικῶν φορέων καί ὀργανισμῶν γιά τήν προετοιμασιμους, συγγραφή-ἐκδοσιμους καί διανομή-διακίνησιμους ἐντυπου-ὀπτικοακουστικοῦ-ἠλεκτρονικοῦ καί ὀποιας ἄλλης μορφῆς ἐνημερωτικοῦ ὕλικου γιά τὰ Ἱερά Προσκυνήματα καί

τούς λοιπούς ιερούς χώρους και τόπους, ἐπί τῷ τέλει τῆς καλυτέρας καί πληρεστέρας ἐνημερώσεως τῶν προσκυνητῶν.

11. Νά ὀργανώνουν ἀπό κοινοῦ περιοδικῶς, τουλάχιστον κατ' ἔτος, εἰδικές ἐκδηλώσεις γιά τήν ἀνάδειξη προσκυνηματικῶν τόπων, μνημείων, ἱερῶν λειψάνων, ἐκκλησιαστικῶν ἀντικειμένων, συλλογῶν κ.λπ. συσχετισμένων μέ ἐπί μέρους γεωγραφικῶς προσδιορισμένες περιοχές, διά τήν μετά ταῦτα ἐκεῖ ὀργανωμένη ἐπίσκεψη προσκυνητῶν.

12. Ἡ παροχή ὑπηρεσιῶν πρός τούς προσκυνητές στή χώρα προορισμοῦ θά διέπεται ἀπό τό ἀντίστοιχο νομοθετικό πλαίσιο ἐκάστης ὑποδεχομένης Χώρας, κατά τίς ἰσχύουσες διεθνεῖς ταξιδιωτικές ὁδηγίες-διατάξεις. Ἡ ἀρμοδιότητα καί παρέμβαση τῶν ἀντιστοιχῶν: α) τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀναπτύξεως τῶν Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων (Θρησκευτικοῦ Τουρισμοῦ) τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί β) τοῦ Προσκυνηματικοῦ Κέντρου τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας, εἶναι ἀποκλειστικά καί μόνο γνωμοδοτικῆς καί συμβουλευτικῆς φύσεως καί μόνο διά θέματα, πού ἄπτονται καί ἀφοροῦν σέ Ἐκκλησιαστικές, Λατρευτικές καί Κανονικές διαδικασίες.

Συνυπογράφοντες τὰ ἀνωτέρω, τῇ ἐξουσιοδοτήσει καί τῶν λοιπῶν Ἀδελφῶν - Μελῶν Ἱεραρχῶν τῶν συγκροτούντων τὰς Ἱεράς ἡμῶν Συνόδους, τονίζουμε πρὸς ἅπαντας, ὅτι καί γιὰ τίς δύο Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες οἱ ἱεροὶ τόποι προσκυνημάτων ὅπου γῆς, ἐκπέμπουν ἀγιότητα, ὁσιότητα, μαρτυρικότητα, εὐαγγελικότητα καί «... ἐρχόμεθα καί ἐπανερχόμεθα εἰς αὐτούς τούς ἱερούς τόπους ὡς πεινῶντες καί διψῶντες, ἵνα πίνωμεν καί τρώγωμεν ἐν ταῖς θεαῖς λειτουργίαις τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Κυρίου μας, ... διά νά ἐπαναβαπτίζόμεθα εἰς τό προσευχητικόν κλίμα, τό ὁποῖον περιρρέει εἰς τούς ἱερούς ὑποβλητικούς αὐτούς χώρους ... καί διότι αἰσθανόμεθα δι' αὐτῶν πληρέστερα τό μυστήριον τῆς ἐν Χριστῷ ἀγιότητος καί τῆς πραγματικότητος τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἐνός μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τό ὁποῖον συμμετέχουν οἱ πρό ἡμῶν, οἱ σύγχρονοι ἡμῶν καί ὅσοι μετὰ ἀπό ἡμᾶς θά ἔχουν λάβει τό χριστοσφράγισμα τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος, ζήσαντες, ζῶντες καί ζήσοντες ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου ...».

ΟΙ ΣΥΝΥΠΟΓΡΑΦΟΝΤΕΣ